

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ (กบข.) ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง
Factors Affecting The Decision to Increase Savings of Members of The Government
Pension Fund (GPF) of The Comptroller General's Department officials

นายพิสิทธ์ แสนยาสมุทร
สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Pisit Sanyasamut
Email: 6614154155@rumail.ru.ac.th
Faculty of Business Administration Program in Finance
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง และ 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติไคสแควร์ และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบ 2 กลุ่ม ผลการวิจัยจากสถิติพรรณนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี สถานะโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท เป็นสมาชิก กบข. โดยมีการเลือกออมเพิ่ม และมีแผนการลงทุนโดยใช้แผน สมดุลตามอายุ ให้ความสำคัญในด้านเศรษฐกิจและรายได้มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านสถาบันและนโยบาย กบข. ด้านความตั้งใจและพฤติกรรมการออมเพิ่มใน กบข. ด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน และด้านสังคมและครอบครัว ตามลำดับ ผลการวิจัยจากสถิติอนุมาน พบว่า ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ในด้าน อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่ต่างกัน และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านสังคมและครอบครัว และด้านความตั้งใจและพฤติกรรมการออมเพิ่ม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สามารถพยากรณ์ได้ว่า หากสมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. เพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสในการเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. จะเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ การตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่ม สมาชิก กบข

ABSTRACT

This study aimed (1) To examine the demographic characteristics of the Government Pension Fund (GPF) members who are officials of the Comptroller General's Department. (2) To examine the factors influencing the decision to increase additional savings among members of the Government Pension Fund (GPF) who are officials of the Comptroller General's Department, and (2) To analyze the impact of these factors on their saving decisions. A sample of 400 respondents were employed. Descriptive and inferential statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square tests, and binary logistic regression analysis, were utilized for data analysis. The results from the descriptive statistics revealed that most respondents were female, aged between 31–40 years, single, and held a bachelor's degree. Their monthly income ranged from 20,001 to 30,000 baht, with less than five years of work experience and average monthly expenses between 15,001 and 20,000 baht. Most were GPF members who had opted for additional savings and selected an age-based balanced investment plan. The factors considered most important were economic and income-related aspects, followed by life and future planning, GPF institutional and policy aspects, intention and saving behavior toward additional GPF savings, financial behavior and psychology, and social and family aspects, respectively. The inferential statistical analysis indicated that demographic characteristics—including age, education level, monthly income, years of service, and monthly expenses—were significantly associated with the decision to increase additional savings among GPF members of the Comptroller General's Department. The factors that significantly influenced their saving decisions included economic and income aspects, life and future planning, social and family aspects, and intention and saving behavior toward additional savings at the 0.01 level of significance, while financial behavior and psychological factors were significant at the 0.05 level. The findings suggest that greater awareness and emphasis on these influential factors can increase the likelihood of GPF members deciding to make additional savings.

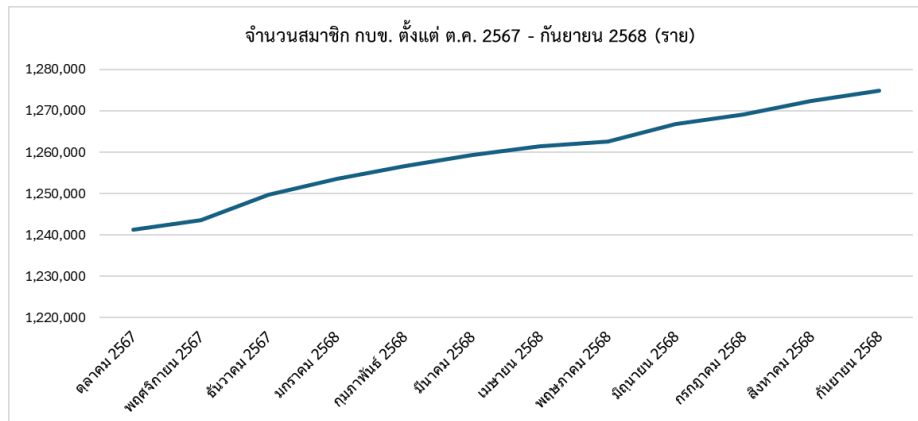
Keywords: Decision to increase savings, Government Pension Fund (GPF) members

บทนำ

การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุราชการเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ โดยข้อมูลจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) ระบุว่า สัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นกว่า 20% ของประชากรทั้งหมด แนวโน้มดังกล่าวไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดภาระทางการคลังที่เพิ่มขึ้นแก่ภาครัฐในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณทั้งในระดับบุคคลและระดับนโยบายของรัฐ สำหรับข้าราชการ เมื่อพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้ว รายได้หลักจะเปลี่ยนจากเงินเดือนเป็นบำเหน็จหรือบำนาญ ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การมีระบบบำนาญที่มั่นคงและการออมระยะยาวจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีหลังเกษียณ

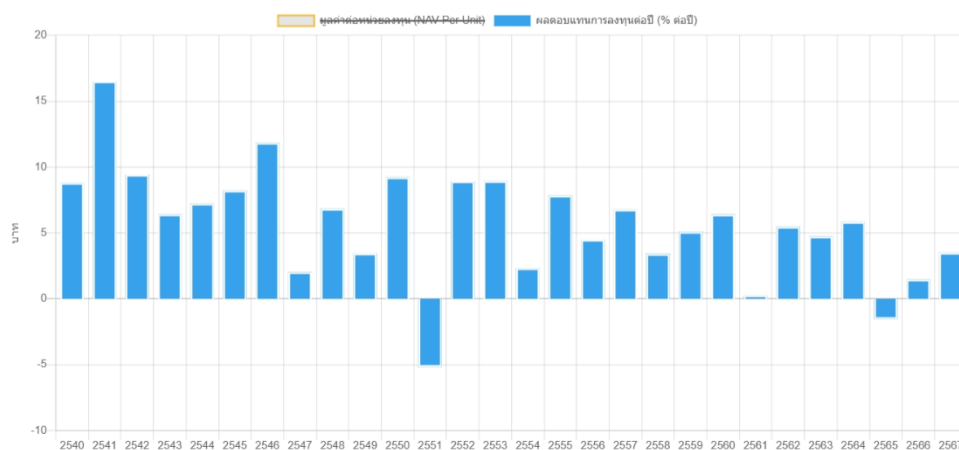
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (Government Pension Fund: GPF) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นสวัสดิการเสริมให้แก่ข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมระยะยาวและสร้างหลักประกันรายได้ในยามเกษียณอายุราชการให้แก่สมาชิก (สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2567) ทั้งนี้ กบข. ทำหน้าที่รับเงินสะสมจากสมาชิกและเงินสมทบจากรัฐ เพื่อนำไปบริหารจัดการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่เหมาะสมและมั่นคงในระยะยาว อีกทั้งกองทุนได้พัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบคอบ (สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2567) ปัจจุบัน กบข. มีบทบาทสำคัญในฐานะ “นักรงทุนสถาบันรายใหญ่” ของประเทศ เนื่องจากมีเงินลงทุนในระบบเศรษฐกิจมากกว่า 1 ล้านล้านบาท จึงมีส่วนช่วยสนับสนุนเสถียรภาพของตลาดทุนไทยและระบบการออมภาคครัวเรือน (Longtunman, 2566) นอกจากนี้ กบข. ยังมีส่วนผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมการออมระยะยาวในกลุ่มข้าราชการและพนักงานภาครัฐ ซึ่งถือเป็นกลุ่มแรงงานที่มีจำนวนมากในประเทศ

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2568 ระบุว่า กบข. มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดประมาณ 1.27 ล้านคน และมีมูลค่าเงินลงทุนสุทธิรวมประมาณ 1.45 ล้านล้านบาท (สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2568) ดังภาพที่ 1.1 และจากรายงานของ กบข. (2568) พบว่า ณ สิ้นปี 2567 กองทุนมีมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (รวมเงินสำรอง) ประมาณ 1.4 ล้านล้านบาท และมีเงินลงทุนส่วนสมาชิกประมาณ 537,483 ล้านบาท โดยผลตอบแทนจากแผนการลงทุนตั้งแต่เปิดกองทุนจนถึงปี 2567 ในภาพรวมสามารถสร้างผลตอบแทนได้ในแต่ละปี ดังภาพที่ 1.2 และปัจจุบันนั้นผลตอบแทนจากการลงทุนของแผน “สมดุลตามอายุ (สัดส่วนใหม่)” อยู่ที่ 8.93 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าเป็นอัตราผลตอบแทนที่สูงเมื่อเทียบกับเงินเฟ้อเฉลี่ยของประเทศในช่วงเวลาเดียวกัน (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2568)

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนสมาชิก กบข. ตั้งแต่ ต.ค. 2567 - กันยายน 2568 (ราย)
ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ผลตอบแทนการลงทุน กบข. (ณ สิ้นปี 2567)

ภาพที่ 2 แสดงผลตอบแทนของกองทุน ตั้งแต่ ต.ค. 2540 - กันยายน 2567 (บาท)
ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของ กบข. (2568) พบว่า สมาชิกประมาณ ร้อยละ 82 ของทั้งหมดกว่า 1.2 ล้านคน มีโอกาสที่จะไม่สามารถบรรลุ “ความเพียงพอทางการเงินหลังเกษียณ” ในระดับที่ดี เนื่องจากปัจจัยสำคัญคืออายุเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น หนี้ส่วนบุคคลเฉลี่ยของสมาชิกกลุ่มอายุ 55–60 ปี สูงถึง 1.95 ล้านบาทต่อคน และค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นที่ กบข. จะต้องมีนโยบายสนับสนุนการวางแผนการเงินระยะยาวของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการลงทุน กบข. มีนโยบายบริหารพอร์ตการลงทุนโดยเน้นกระจายความเสี่ยง และตั้งเป้าหมายให้ได้ผลตอบแทนเฉลี่ยระยะยาวสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ 10 ปี ย้อนหลัง บวก 2 เปอร์เซ็นต์ ต่อปี (Thaipublica, 2568) พร้อมทั้งปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ โลก เช่น การเพิ่มสัดส่วนการลงทุนในตราสารหนี้และทองคำเพื่อลดความผันผวนของตลาดทุน

ตามกฎหมาย กบข. กำหนดให้สมาชิกสะสมเงินเข้ากองทุนในอัตรา 3% ของเงินเดือนเป็น ขั้นต่ำ แต่สมาชิกสามารถเลือกสะสมเพิ่มเติมได้สูงสุดถึง 27% ของเงินเดือน ซึ่งการออมเพิ่มดังกล่าว ถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างเงินออมเพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตหลังเกษียณ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลเชิงสถิติของกบข. (2567) พบว่าสมาชิกจำนวนไม่น้อยยังไม่ได้เลือกออมเงินเพิ่ม ทั้งที่ กบข. มีทางเลือกการลงทุนที่หลากหลายและมีผลตอบแทนในระดับที่แข่งขันได้เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ ทางการเงินอื่น การไม่ตัดสินใจออมเพิ่มจึงสะท้อนถึงการมีอุปสรรคหรือปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของสมาชิก

จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า กบข. มีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของข้าราชการและประเทศโดยรวม แต่ยังเผชิญความท้าทายด้านการสร้างผลตอบแทนที่เพียงพอและ ส่งเสริมการออมระยะยาวของสมาชิกอย่างยั่งยืน ดังนั้น การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกองทุน กบข. จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนานโยบายการบริหารเงินออม และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของ ภาครัฐในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการ กรมบัญชีกลาง
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง มีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของ สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง และวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง ได้แก่
2. ขอบเขตด้านประชากร คือ ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (กบข.) และกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเหมาะสม (เช่น stratified random sampling) ตามจำนวนที่เหมาะสมทางสถิติ จำนวน 400 ตัวอย่าง
3. ขอบเขตด้านเวลา มีระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลและเก็บแบบสอบถาม เดือนกันยายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2568

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ สถานที่ศึกษาวิจัย คือ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กรุงเทพมหานคร

5. ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกของออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ด้านสถาบันและนโยบาย กบข. ด้านสังคมและครอบครัว และด้านความตั้งใจและพฤติกรรมการออมเพิ่มใน กบข.

สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีเพศต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีอายุต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง

2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง

3. สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางเชิงนโยบายในการส่งเสริมการออมเงินเพิ่มของข้าราชการ เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กบข. และกรมบัญชีกลาง สามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการออกแบบมาตรการจูงใจ การสื่อสาร และการให้ข้อมูลแก่สมาชิกได้อย่างตรงกลุ่มเป้าหมาย

5. เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐในหน่วยงานอื่น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการออมการออมเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิก เช่น เคนส์ (Keynes, 1936) อธิบายว่าพฤติกรรมการออมขึ้นอยู่กับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) โดยบุคคลจะตัดสินใจออมก็ต่อเมื่อรายได้สูงกว่าระดับที่เพียงพอต่อการบริโภคขั้นพื้นฐาน ส่วน Friedman (1957) นำเสนอ Permanent Income Hypothesis โดยอธิบายว่าการออมขึ้นกับรายได้ถาวร (Permanent Income) มากกว่ารายได้ชั่วคราว (Transitory Income) ทำให้บุคคลวางแผนการออมระยะยาวตามความมั่นคงของรายได้ มากกว่าการตัดสินใจตามรายได้ที่ผันผวนระยะสั้น นอกจากนี้ Modigliani และ Brumberg (1954) ได้พัฒนา Life-Cycle Hypothesis ซึ่งเสนอว่าบุคคลมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ โดยมีออมมากที่สุด ในวัยทำงานและนำเงินออมมาใช้จ่ายเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของระบบบำนาญ บำนาญและกองทุนเพื่อการเกษียณทั่วโลก รวมถึง กบข. ของไทย ซึ่งออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการออมในวัยทำงานและใช้ประโยชน์หลังเกษียณอายุราชการ

2. ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis: PIH) Friedman (1957) เสนอ ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis: PIH) โดยอธิบายว่าการบริโภคและการออมของบุคคลขึ้นอยู่กับ “รายได้ถาวร” (permanent income) ซึ่งเป็นรายได้ที่คาดว่าจะได้รับอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว มากกว่ารายได้ชั่วคราว (transitory income) ซึ่งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือไม่สม่ำเสมอ เช่น โบนัสหรือรายได้พิเศษ ผลจากแนวคิดนี้คือ บุคคลจะรักษาระดับการบริโภคให้อยู่ในกรอบที่สอดคล้องกับรายได้ถาวร และมีแนวโน้มที่จะเก็บออมรายได้ชั่วคราวแทนการนำไปบริโภค (Friedman, 1957) งานวิจัยภายหลัง เช่น Hall (1978) ได้ขยายทฤษฎีนี้โดยเชื่อมโยงกับสมมติฐานความคาดหวังอย่างมีเหตุผล (rational expectations) ทำให้ PIH กลายเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคและการออม อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาทางประจักษ์จำนวนมากชี้ให้เห็นข้อจำกัดของทฤษฎีนี้ เนื่องจากบุคคลจำนวนมากเผชิญกับข้อจำกัดทางสภาพคล่อง (liquidity constraints) และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้อย่างเพียงพอ (Zeldes, 1989) นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนของรายได้และพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ไม่เป็นไปตามเหตุผลสมบูรณ์ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้ PIH ไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมการออมในโลกจริงได้อย่างสมบูรณ์

3. ทฤษฎีการตัดสินใจ และแรงจูงใจ มุ่งอธิบายว่าบุคคลเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายทางเลือก โดยอาศัยปัจจัยแวดล้อม ความรู้ ทัศนคติ และแรงจูงใจ แนวคิดที่สำคัญ ได้แก่ (1) ทฤษฎีเหตุผลจำกัด (Bounded Rationality) ของ Simon (1955) อธิบายว่าการตัดสินใจของบุคคลถูกจำกัดด้วยข้อมูล เวลา และความสามารถในการประมวลผล (2) ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ที่เชื่อว่าบุคคลจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุดภายใต้

ข้อจำกัดที่มีอยู่ (3) ทฤษฎี Prospective Theory ของ Kahneman และ Tversky (1979) อธิบายว่าบุคคลให้ความสำคัญกับการสูญเสียมากกว่าผลประโยชน์ที่ได้ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการออม

4. แนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภคทางการเงิน มุ่งเน้นไปที่การใช้จ่าย การเก็บออม และการลงทุน โดยมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา เพศ อายุ ภาระหนี้สิน และความรู้ทางการเงิน ซึ่งล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพิ่มใน กบข. อย่างไรก็ตาม แนวคิดเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมได้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมทางการเงินไม่ได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์เชิงตรรกะเพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจากอคติทางความคิด (Cognitive Biases) และแรงกดดันทางสังคม โดย Thaler และ Sunstein (2008) ได้เสนอ Nudge Theory ซึ่งอธิบายว่า “การกระตุ้นอย่างอ่อนโยน” เช่น การกำหนดค่าเริ่มต้น (Default Option) สามารถเพิ่มการมีส่วนร่วมในกองทุนบำเหน็จบำนาญได้อย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์เชิงนโยบายและการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจออมของสมาชิก กบข.

วิธีดำเนินวิจัย

1 ประเภทของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด และนำข้อมูลที่ได้มาป้อนสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 26.0

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ข้าราชการกรมบัญชีกลางซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ทั้งหมด จำนวน 2,210 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ข้าราชการกรมบัญชีกลางซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane จำนวนกลุ่มตัวอย่างค่าที่ได้ คือ 337 ตัวอย่าง และเพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์ สะดวกต่อการคำนวณและการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 ตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีการแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามเป็นข้าราชการกรมบัญชีกลางและการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ (กบข.) เป็นแบบสอบถามปลายปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีคำถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเพียงคำตอบเดียว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการเป็นสมาชิก กบข. ได้แก่ ออมเพิ่มหรือไม่ออมเพิ่ม และแผนที่ใช้ในการลงทุน

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเพิ่มใน กบข. โดยแยกเป็น 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ด้านสถาบัน และนโยบาย กบข. ด้านสังคมและครอบครัว และด้านความตั้งใจและพฤติกรรมการออมเพิ่ม ได้แบ่งระดับการวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 4.21 - 5.00 หมายถึง มีระดับมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด 3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับมีผลต่อการตัดสินใจมาก 2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับมีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง 1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับมีผลต่อการตัดสินใจน้อย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับมีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด และวัดค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.93 ถือว่ายอมรับได้ สามารถใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กรมบัญชีกลาง โดยการออกแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 400 ชุด แจกแก่ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ในรูปแบบ ออนไลน์ (Google Forms) เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับเก็บรวบรวมข้อมูลภายในระยะเวลา 2 เดือน และตรวจสอบความครบถ้วนก่อนนำมาวิเคราะห์คำนวณผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นส่วนของข้อมูลที่ใช้ประกอบงานวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออม รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาจากบทความวิจัย เอกสาร แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบ 2 กลุ่ม (Binary Logistic Regression) เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ด้วยการสร้างสมการในการพยากรณ์โอกาสในการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มใน กบข. ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อตรวจสอบภาวะพหุร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity) ด้วยค่าความทนต่อความสัมพันธ์ร่วมของตัวแปรอิสระ (Tolerance) ค่าสัมประสิทธิ์การขยายความแปรปรวน (Variance Inflation Factor: VIF) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) ซึ่งจะส่งผลต่อการวิเคราะห์ความถดถอยในภายหลัง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 มีสถานะโสด จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 โดยมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 -

30,000 บาท จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25

2. ข้อมูลการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการออมเงินเพิ่ม จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 โดยใช้แผนการลงทุนเป็นแผนสมดุลตามอายุ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.25

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญภาพรวมในด้านเศรษฐกิจและรายได้ ($\bar{x} = 4.34$) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ($\bar{x} = 4.29$) ด้านสถาบันและนโยบาย กบข. ($\bar{x} = 4.22$) ด้านความตั้งใจและพฤติกรรมในการออมเพิ่มใน กบข. ($\bar{x} = 4.19$) ด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ($\bar{x} = 4.17$) และด้านสังคมและครอบครัว ($\bar{x} = 3.84$) ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (1) ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้าราชการกรมบัญชีกลางที่มี เพศ และสถานภาพ ที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่ต่างกัน (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง เป็นดังนี้ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านสังคมและครอบครัว และด้านความตั้งใจและพฤติกรรมในการออมเพิ่ม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผลของการวิจัย

จากผลจากการวิจัยพบว่า ข้าราชการกรมบัญชีกลางที่เป็นสมาชิก กบข. ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อายุการทำงาน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ที่ต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ปัญญาธิ (2564) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการสะสมเงินออมของข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ รายได้ และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินเพิ่มเติมในกองทุนบำเหน็จบำนาญ นอกจากนี้ งานของ จิราภรณ์ ทองแก้ว (2565) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเงินสะสมเพิ่มเติมของข้าราชการกรมทรัพยากรน้ำ ก็พบว่ารายได้และอายุการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพิ่มเช่นเดียวกัน ขณะที่งานของ วราภรณ์ สุทธิวัฒน์ (2566) ที่ศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พบว่าอายุการทำงานและระดับการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพิ่มเติม ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Smith (2020) จากสหรัฐอเมริกา ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมในกองทุนบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ และงานของ Lhaopadchan (2024) ที่ศึกษาในบริบทสมาชิกกองทุนภาครัฐไทยหลังสถานการณ์โควิด-19 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลและเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเพิ่ม

การออมเพื่อเกษียณอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนว่าปัจจัยประชากรศาสตร์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการใน กบข. และสอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่ระบุว่าความแตกต่างทางรายได้และประสบการณ์ทำงานมีผลต่อแนวโน้มการวางแผนทางการเงินระยะยาวของบุคคล

จากผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ ด้านการวางแผนชีวิตและอนาคต ด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน ด้านสังคมและครอบครัว และด้านความตั้งใจและพฤติกรรมการออมเพิ่ม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. ของข้าราชการกรมบัญชีกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lhaopadchan (2024) ซึ่งพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและรายได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณของสมาชิกกองทุนภาครัฐ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจและรายได้ของบุคคล ขณะเดียวกัน Smith (2020) ชี้ว่าระดับรายได้และสถานภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการตัดสินใจเพิ่มอัตราการออมในกองทุนบำเหน็จบำนาญอย่างชัดเจน ส่วนด้านการวางแผนชีวิตและอนาคตนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ ทองแก้ว (2565) ที่พบว่าการมีเป้าหมายชีวิตและการวางแผนเกษียณส่งผลต่อความตั้งใจในการส่งเงินสะสมเพิ่มเติมของข้าราชการกรมทรัพยากรน้ำ สำหรับด้านพฤติกรรมและจิตวิทยาการเงิน งานของ วราภรณ์ สุทธิวัฒน์ (2566) พบว่าความรู้ทางการเงินและแรงจูงใจทางจิตใจเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการออมของบุคคล นอกจากนี้ ด้านสังคมและครอบครัวก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเช่นกัน โดย Charungwisankul (2020) พบว่าความคาดหวังทางสังคมและบทบาทครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณ สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่ระบุว่า ความตั้งใจและแรงกดดันทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดพฤติกรรม (Ajzen, 1991) โดยเฉพาะพฤติกรรมการออมเพื่ออนาคต ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยทั้งในเชิงเศรษฐกิจ จิตวิทยา สังคม ล้วนมีอิทธิพลร่วมกันต่อการตัดสินใจเลือกออมเงินเพิ่มของสมาชิก กบข. อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ส่งเสริมการออมเพิ่มผ่านการให้ความรู้ทางการเงินแก่สมาชิก กบข. ควรจัดอบรมหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและผลประโยชน์ของการออมเพิ่ม เพื่อเพิ่มความเข้าใจและแรงจูงใจให้สมาชิก
2. ออกแบบนโยบายหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อกระตุ้นการออมเพิ่ม เช่น การลดหย่อนภาษีเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกเพิ่มเงินออม
3. สร้างกลไกสนับสนุนทางสังคมและครอบครัวเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสังคมและครอบครัวมีอิทธิพลต่อการออม ควรมีการสื่อสารหรือรณรงค์ให้ครอบครัวและเพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินระยะยาว และสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการออมในองค์กรภาครัฐ
4. ปรับปรุงการสื่อสารของ กบข. ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่างวัยจากผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างด้านอายุและประสบการณ์การทำงานมีผลต่อพฤติกรรมการออม ดังนั้น ควรปรับกลยุทธ์การ

สื่อสาร เช่น การใช้สื่อออนไลน์กับกลุ่มวัยรุ่นข้าราชการ หรือการให้คำปรึกษาเชิงลึกกับกลุ่มใกล้เคียง เพื่อให้การสื่อสารตรงกลุ่มและเกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมหลายหน่วยงานภาครัฐงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะข้าราชการกรมบัญชีกลาง การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายไปยังหน่วยงานอื่นในระดับกระทรวงหรือจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลและสร้างความเข้าใจเชิงระบบของสมาชิก กบข. ทั่วประเทศ

2. ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) เพื่อให้เข้าใจทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้แบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแรงจูงใจหรืออุปสรรคในการออมของสมาชิก

3. ศึกษาผลของนโยบายและสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่อพฤติกรรมการออม อาจวิเคราะห์เชิงเศรษฐมิติ เช่น การจำลองผลตอบแทนจากนโยบายใหม่ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของมาตรการส่งเสริมการออม

4. เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของสมาชิก กบข. กับกองทุนอื่นควรมีการเปรียบเทียบกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภาคเอกชน (PVD) หรือกองทุนประกันสังคม เพื่อหาความแตกต่างของแรงจูงใจและพฤติกรรมการออม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานกำหนดแนวทางพัฒนากองทุนภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.). (2567). รายงานประจำปี 2567 และรายงานผู้สอบบัญชีและงบการเงิน. สืบค้นจาก <https://www.gpf.or.th>
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.). (2567). สรุปผลการดำเนินงานและผลตอบแทนการลงทุน. สืบค้นจาก <https://www.gpf.or.th>
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2567). รายงานประจำปี 2567. สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ.
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2568). รายงานสรุปข้อมูลการดำเนินงานประจำเดือนกันยายน 2568. สำนักงานกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ.
- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2568, 24 กุมภาพันธ์). กบข. โชว์ผลตอบแทนแผนสมดุตามอายุที่ 8.93% พร้อมปรับกลยุทธ์การลงทุน รับมือความท้าทายปี 68. สืบค้นจาก <https://www.thaigov.go.th/uploads/document/275/2025/02/pdf/>
- จิราภรณ์ ทองแก้ว. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมเพิ่มเติมของข้าราชการกรมทรัพยากรน้ำ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- นฤมล ปัญญาธิ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการสะสมเงินออมของข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์].
- วรภรณ์ สุทธิวัฒน์. (2566). พฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบุคลากรภาครัฐ [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสที่ 4/2566. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- Longtunman. (2566, พฤษภาคม 12). รู้จักกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ นักลงทุนรายใหญ่พอร์ตล้านล้าน. สืบค้นจาก <https://www.longtunman.com/48736>
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Charungwisankul, T. (2020). Social and family influences on retirement saving intentions of Thai employees. *Thai Journal of Behavioral Economics*, 6(1), 23–41.
- Friedman, M. (1957). *A theory of the consumption function*. Princeton University Press.
- Hall, R. E. (1978). Stochastic implications of the life cycle–permanent income hypothesis: Theory and evidence. *Journal of Political Economy*, 86(6), 971–987.
- Kahneman, D., & Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica*, 47(2), 263–291. <https://doi.org/10.2307/1914185>
- Keynes, J. M. (1936). *The general theory of employment, interest and money*. London: Macmillan.
- Lhaopadchan, S. (2024). Post-COVID saving behavior and pension fund decision among Thai government officials. *Asian Journal of Economics and Finance*, 18(2), 110–128.
- Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). Utility analysis and the consumption function: An interpretation of cross-section data. In K. K. Kurihara (Ed.), *Post-Keynesian economics* (pp. 388–436). New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.
- Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The Quarterly Journal of Economics*, 69(1), 99–118.
- Smith, J. (2020). Determinants of pension fund participation and additional savings among government employees in the United States. *Journal of Financial Planning and Retirement Studies*, 12(3), 45–62.
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2008). *Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness*. Yale University Press.
- Thaler, R. H., & Shefrin, H. M. (1981). An economic theory of self-control. *Journal of Political Economy*, 89(2), 392–406.
- Zeldes, S. P. (1989). Consumption and liquidity constraints: An empirical investigation. *Journal of Political Economy*, 97(2), 305–346.